

80

Primjeno:	- 9 -02- 2021	
Klasifikacijska oznaka:	Org. jedinica	
	14	
Uredbeni broj:	Prilog	Vrijed.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

KLASA: UP/I-612-08/21-06/0024

URBROJ:532-04-01-03-02/2-21-1

Zagreb, 19. siječnja 2021.

Ministarstvo kulture i medija na temelju članka 12. stavka 1. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20) i članka 20. stavaka 1. i 2. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 89/11 i 130/13), donosi

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da **Kolendavanje u gradu Dubrovniku, Dubrovačko-neretvanska županija**, ima svojstvo nematerijalnoga kulturnog dobra u smislu članka 9. stavka 1. alineje 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

2. Za kulturno dobro iz točke 1. ovoga Rješenja utvrđuje se sljedeći sustav mjera zaštite:

- osigurati dostupnost dobra javnosti;
- poticati prenošenje i njegovanje kulturnoga dobra u izvornoj sredini;
- poticati sudjelovanje pojedinaca, grupa i zajednice koje baštine dobro u identifikiranju, definiranju, izvođenju i prenošenju dobra;
- popularizirati i promovirati kulturno dobro održavanjem stručnih skupova, putem elektroničkih medija, audio i video zapisa i na drugi način;
- osigurati održivost dobra kroz edukaciju, dokumentiranje, znanstveno istraživanje, očuvanje, zaštitu, promicanje, povećanje vrijednosti, mogućnost prenošenja tradicije nasljednicima putem formalnog i neformalnog obrazovanja, te revitalizaciju napuštenih segmenata dobra;
- educirati stručni kadar za prenošenje znanja i vještina putem seminara, radionica, formalnog i neformalnog obrazovanja;
- nastaviti sa istraživanjem dobra, primjerenim dokumentiranjem u svim vidovima i načinima suvremenog bilježenja te stručnim i znanstvenim vrednovanjem;
- promicati funkciju i značaj dobra u društvu, te uključiti zaštitu dobra u planirane razvojne programe;
- popularizirati i promovirati nematerijalno kulturno dobro te time nastojati ojačati svijest da je Kolendavanje u gradu Dubrovniku jedinstveno blago koje na lokalnoj i nacionalnoj razini osigurava kulturnu raznolikost te provoditi mjere zaštite kako bi se izbjegla opasnost od nestajanja, uništenja ili pretjerane komercijalizacije kulturnoga dobra;
- nositelj dobra dužan je provoditi mjere zaštite radi njegova očuvanja, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svim propisima koji se odnose na kulturna dobra, pridržavajući se njegove povijesno-tradicijske matrice i pojavnosti.

3. Nositelji su sve pravne i fizičke osobe evidentirane na Popisu nositelja koji je sastavni dio ovoga Rješenja. O svim promjenama nositelja nadležno tijelo je dužno obavijestiti Stručno povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnoga dobra, koje će sukladno izmjenama revidirati Popis nositelja.

4. Na predmetno nematerijalno kulturno dobro iz točke 1. izreke ovoga Rješenja primjenjuje se Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svi propisi koji se odnose na kulturna dobra.

5. Predmetno kulturno dobro upisat će se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem **Z - 7438**.

O b r a z l o ž e n j e

Kolendavanje u gradu Dubrovniku je običaj božićnoga ciklusa kad grupa čestitara, kolendara, na Badnjak i Staru godinu obredno obilazi kuće izvodeci čestitarsku pjesmu kolendu (s ili bez instrumentalne pratnje) za uzvratno čašćenje domaćina hranom, pićem, slasticama i darivanjem novcem, voćem i slatkisima. Osim stare gradske jezgre prostor izvođenja običaja proširen je i na šire gradsko područje od Svetog Jakova na Višnjici do naselja Nova Mokošica, a onda i na okolna područja (Konavala i Župe dubrovačke). Dubrovačku kolendu ubrajamo u gradske kolendarske pjesme čiji tekst počiva na tradicijskim primorskim motivima, ali naglašava urbanost, motive svakodnevice, čuva lokalne jezične osobitosti, mediteranski glazbeni stil, a u tipski tekst kolende dodan je često pokoji šaljivi ili satirički stih poznata ili nepoznata autora, nerijetko upućen određenoj u zajednici poznatoj osobi. U dubrovačkoj kulturnoj i povijesnoj tradiciji kolendavanje je prvi put zabilježeno u statutarnim odredbama 1272. godine kao tip čestitanja knezu i crkvenim velikodostojnicima na Badnju večer i Staru godinu, što je ujedno i prvi spomen usmene, pučke kolende. Čestitarske pjesme pod nazivom kolende brojne su i u dubrovačkoj književnosti od 16. do 19. stoljeća. Kolende su bile popularne pa su ih pisali i izvodili pučani, vlastela i svećenici. Glazbena pratnja obuhvaćala je različite instrumente (trube, timpane, bubnjeve, citre, puhačke instrumente, gitarine, gitare i violine te folklorna glazbala poput dipli, mješnica, gusli, lijerice i tambure). Pretpostavlja se da je potkraj 19. stoljeća ulični glazbenik Vlaho Obuljen Slijepi kolendavajući uz lijericu tipizirao tekst i melodiju i tako postao autor „dubrovačke kolende“. Njegov tekst i melodija izvode se i danas kao neodvojiv dio običaja. U 20. stoljeću nestaje pjesnička, a opstaje folklorna, tradicijska kolenda i običaj kolendavanja, koji je sveden na dva blagdana: Badnjak i Staru godinu. Čestitarska kolenda oblikovana je formulnim stihovima, strukturirana je trodijelno (uvod, središnji dio s pohvalnicom i završnica). Tekstovi i melodije kolendi mijenjali su se ovisno o vremenu, prigodama, generacijskoj povezanosti i, kao sve folklorne pojave, uvijek su se iznova oblikovali i prilagođavali i nedvojbeno upućuju na duboke veze urbane kulture Grada i njegova ruralnoga zaleđa/okružja. Dubrovačko kolendavanje poznaje dva oblika kolendavanja – tzv. kućne kolende i veliku javnu kolendu ili kolendu općini, koja jest donekle tradicijski slijed kolende knezovima Dubrovačke Republike. Kućne kolende, izvedbom su slične podoknicama i stariji su tip kolendavanja. Izvode ih skupine od pet do desetak muškaraca od 18 do 35 godina (ponekad i stariji). Uz pratnju glazbala (mandolina, tamburina ili defa, harmonike) višeglasno pjevajući, danas pretežno na klapski način, obilaze kuće rodaka i prijatelja. U kućne kolende ubraja se i dječje kolendavanje, kad dječaci i djevojčice u mješovitim skupinama uz jednoglasno pjevanje i skupljanje darova obilaze kuće. Suvremenom kolendavanju prethodi svečano odijevanje, osobito muškaraca u odijela s kratvatom, okupljanje u jednoj od kuća, uskladjivanje i proba te dogovor ophodnoga programa. Kolendavanje uključuje nekoliko faza: a) najavno pjevanje pred kućnim vratima, pjevanje poruga ako nitko ne otvori, b) ulazak u kuću uz pjevanje središnje teme kolende, čestitanje, čašćenje – tratamenat te izvedbu drugih božićnih pjesama poput Pijeća (“U se vrijeme godišta”), c) skupljanje darova (kada je riječ o djeci), zahvalu i napuštanje kuće. Ponegdje običaj završava i zajedničkom večerom nakon mise polnočke. Nositelji tradicije kućnog kolendavanja u Dubrovniku u drugoj polovici 20. st. bili su pojedinci, ugledni dubrovački glazbenici i pjevači (Nino Obradović, Niko Bača, Ivo Dražinić, Tonči Krasovac, Krešimir Magdić i dr.), danas su nositelji tradicije neformalne družine mladih muškaraca – kolendara, kao i klape Maestral, Ragusa, Ragusavecchia, Kaše, Pučki pjevači, Poklisari, koji uz pratnju harmonike, gitare, tamburica, mandolina, violine, klarineta, trublje ili a capella izvode kolendu. Drugi oblik kolende je novija velika javna kolenda, koja se prvi put spominje 1988. godine kada su na Staru godinu članovi Mješovitoga zbora “Libertas”, predvođeni maestroom Ivom Dražinićem uz pratnju harmonike zapjevali kolendu Stradunom i okolnim ulicama. Od 1990-ih Mješoviti zbor “Libertas” kolendu izvodi pred zgradom Gradskog poglavarstva uz sudjelovanje Gradske glazbe “Dubrovnik” i pjevača Folklornog ansambla “Lindo”. Kolendu izvode na oba blagdana: Badnjak i na Staru godinu. Javna kolenda osamdesetih godina kao čestitanje svjetovnim i crkvenim vlastima bila je svojevrsan znak jačanja i buđenja nacionalnog i zavičajnog identiteta, ali i evokacija tradicije. Velika javna ili općinska kolenda ne uključuje obilazak kuća, već ima utvrđenu ophodnu putanju od Pila preko Straduna do ispred Luže. Prije dolaska na Pile Folklorni ansambl “Lindo” izvodi Dubrovačku kolendu i u drugim gradskim ustanovama, a zatim se preko Pila u veseloj povorci pjevajući božićne pjesme i druge kolende spušta na Stradun te konačno na trg pred Lužu. Na stubištu crkve sv. Vlahu ili na podiju ispred Luže kraj Gradske vijećnice susreću se s Mješovitim zborom “Libertas” te uz pratnju Gradske glazbe “Dubrovnik” izvode dubrovačku kolendu, nakon čega slijedi gradonačelnikova čestitka i zahvala. Običaj kolendavanja u Dubrovniku sačuvan je do danas u dvama oblicima: kao ophod čestitara po kućama i javni ophod gradskim ulicama. Oba oblika dubrovačke kolende na Badnji dan i Staru godinu postali su važni identitetski zavičajni označitelji, poveznica zajednice i živa baština do danas. Kolendavanje je u Dubrovniku zadržalo bitne tradicijske elemente: ophod, stihove s čestitkama ili porugama, apotropijsku buku, glazbenu pratnju, dogovor

retanju ophodara, darivanje i časćenje. Običaj uključuje sve stanovnike Grada svih dobnih skupina, osobito djece, osiguravajući prijenos i čuvanje tradicije. Kolendavanje, upisano duboko u kulturnu sliku stare gradske jezgre, i danas tvori jedinstveni blagdanski duh Grada i njegove okolice te se svojim osobitostima može uvrstiti u Registar nematerijalnih kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Povjerenstvo za nematerijalnu kulturnu baštinu Ministarstva kulture na sjednici održanoj 13. 5. 2019. ocijenilo je da Kolendavanje u gradu Dubrovniku ima svojstvo nematerijalnoga kulturnog dobra kako to definira Zakon o zaštiti i očuvanju kulturne baštine u članku 9. stavku 1. alineji 2.

Na osnovi predočene dokumentacije i iznesenih činjenica, a prema preporuci Povjerenstva za nematerijalnu kulturnu baštinu, Stručno povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra na sjednici održanoj 23. prosinca 2020. utvrdilo je da Kolendavanje u gradu Dubrovniku, Dubrovačko-neretvanska županija, ima svojstvo kulturnoga dobra.

Donošenjem ovoga Rješenja, sukladno članku 12. stavku 1. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara na predmetno dobro primjenjuju se citirani Zakon, kao i svi drugi propisi koji se odnose na kulturna dobra.

Sukladno članku 12. stavku 4. istoga Zakona, točkom 5. izreke ovoga Rješenja, određena je obveza upisa predmetnoga dobra u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara.

Sukladno članku 12. stavku 5. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, žalba protiv ovoga Rješenja ne odgoda njegovo izvršenje.

Iz gore navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

Uputa o pravnome lijeku:

Protiv ovoga Rješenja može se izjaviti žalba Povjerenstvu za žalbe pri Ministarstvu kulture i medija u roku od 15 dana od njegova primitka. Žalba se predaje ovom tijelu neposredno ili šalje poštom preporučeno, a može se izjaviti i u zapisnik. Na žalbu se sukladno članku 9. stavku 2. točki 29. Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“ broj 115/16), ne plaća upravna pristojba.

Dostaviti:

1. Mješoviti zbor Libertas, Ulica sv. Dominika 9, 20 000 Dubrovnik UO
 2. Folklorni ansambl Lindo, Marojice Kaboge 12, 20 000 Dubrovnik UO
 3. Gradska glazba Dubrovnik, Ispod Mira 1, 20 000 Dubrovnik UO
 4. Klapa Maestral (voditelj Miho Bulić), Vladimira Nazora 24, 20 000 Dubrovnik UO
 5. Pučki pjevači (voditelj Janko Dangubić), Bunićeva poljana 1, 20 000 Dubrovnik UO
 6. Klapa Ragusa (voditelj Đuro Bratičević), Buća 10, 20 000 Dubrovnik UO
 7. Klapa Kaše (voditelj Vicko Dragojević), Neumska 6, 20 000 Dubrovnik UO
 8. Klapa Poklisari (voditelj Vedran Ivanković), Zlatarska 1, 20 000 Dubrovnik UO
 9. Klapa Ragusavecchia (voditelj Vedran Ivanković) Ivica Puljić, Put od Oboda 44, 20 2010 Cavtat UO
 10. Radionica kolendi (Paola Dražić Zekić, Sanja Dražić), Pera Budamni 16 A, 20 000 Dubrovnik UO
 11. Radionica kolendi – Ogranak Matice Hrvatske Dubrovnik, Između Polača 28, 20 000 Dubrovnik UO
 12. Grad Dubrovnik, Pred Dvorom 1, 20000 Dubrovnik
 13. Županija Dubrovačko-neretvanska, Gundulićeva poljana 1, 20000 Dubrovnik
 14. Dubrovački muzeji, Pred Dvorom 3, 20000 Dubrovnik
 15. Institut za etnologiju i folkloristiku, Šubićeva 42, 10000 Zagreb
 16. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb
- Konzervatorski odjel u Dubrovniku, Restićeva 7, 20 000 Dubrovnik
 - Služba za pokretnu, etnografsku i nematerijalnu kulturnu baštinu, ovdje
 - Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, ovdje
 - Pismohrana, ovdje

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA
UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE
KLASA: UP/I-612-08/21-06/0024
URBROJ: 532-04-01-03-02/2-21-2
Zagreb, 20. siječnja 2021.

Popis nositelja nematerijalnoga kulturnog dobra

Kolendavanje u gradu Dubrovniku

Nositelji dobra dužni su provoditi mjere zaštite radi njezina očuvanja, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svim propisima koji se odnose na kulturna dobra, pridržavajući se njegove povijesno-tradicijske matrice i pojavnosti. O svim promjenama nositelja nadležno tijelo je dužno obavijestiti Stručno povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnoga dobra, koje će sukladno izmjenama revidirati Popis nositelja.

Popis nositelja:

1. Mješoviti zbor Libertas, Ulica sv. Dominika 9, 20 000 Dubrovnik
2. Folklorni ansambl Lindo, Marojice Kaboge 12, 20 000 Dubrovnik
3. Gradska glazba Dubrovnik, Ispod Mira 1, 20 000 Dubrovnik
4. Klapa Maestral (voditelj Miho Bulić), Vladimira Nazora 24, 20 000 Dubrovnik
5. Pučki pjevači (voditelj Janko Dangubić), Bunićeva poljana 1, 20 000 Dubrovnik
6. Klapa Ragusa (voditelj Đuro Bratičević), Buića 10, 20 000 Dubrovnik
7. Klapa Kaše (voditelj Vicko Dragojević), Neumska 6, 20 000 Dubrovnik
8. Klapa Poklisari (voditelj Vedran Ivanković), Zlatarska 1, 20 000 Dubrovnik
9. Klapa Ragusavecchia (voditelj Vedran Ivanković) Ivica Puljić, Put od Oboda 44, 20 2010 Cavtat
10. Radionica kolendi (Paola Dražić Zekić, Sanja Dražić), Pera Budamni 16 A, 20 000 Dubrovnik
11. Radionica kolendi – Ogranak Matice Hrvatske Dubrovnik, Između Polača 28, 20 000 Dubrovnik

